

ชื่อเรื่อง ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลมหาสารคาม

ผู้วิจัย วิไลวรรณ ศักดาราช ปริญญา ศศ.ม.(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา	ผศ. เพ็ญศรี	อินทชาติ	ประธานกรรมการ
	ดร. รังสรรค์	สิงห์เลิศ	กรรมการ
	อาจารย์ทัชชวัฒน์	เหล่าสุวรรณ	กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังทดลอง (Two-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของโครงการส่งเสริมสุขภาพ ของโรงพยาบาลมหาสารคามสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน เจตคติต่อโรคเบาหวาน พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานและระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ที่มารับบริการตรวจรักษาคลินิกเบาหวานโรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 30 คน เลือกกลุ่ม ตัวอย่างจากผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีระดับน้ำตาลในกระแสเลือดมากกว่า 200 มิลลิกรัม ต่อเดซิลิตร โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากผู้ป่วยโรคเบาหวานจำนวน 1,546 คนที่มารับบริการตรวจรักษาที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลมหาสารคามเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลสุขภาพและการตรวจสภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวาน แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน แบบวัดเจตคติต่อโรคเบาหวาน แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเอง แบบบันทึกระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน และแบบสอบถาม

แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ป่วยโรคเบาหวานวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t -test) โดยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานก่อนการทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 71.06 แต่หลังจากการทดลอง มีความรู้อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 77.73 เจตคติต่อโรคเบาหวานก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 2.66 แต่หลังจากการทดลองมีเจตคติอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 2.96 พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 2.53 แต่หลังจากการทดลองมีพฤติกรรมการดูแลตนเองอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 2.96 ระดับน้ำตาลในเลือดก่อนการทดลองอยู่ในระดับไม่ดี มีค่าเฉลี่ย 252.43 แต่หลังจากการทดลองมีระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 139.06

2. ผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน เจตคติต่อโรคเบาหวาน พฤติกรรมการดูแลตนเองและระดับน้ำตาลในเลือด แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน เจตคติ พฤติกรรมการดูแลตนเองและระดับน้ำตาลในเลือด ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

3. ข้อคิดเห็นของผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานเพิ่มขึ้น ด้านเจตคติต่อโรคเบาหวานผู้ป่วยเกิดความตระหนักต่อโรคเบาหวานมากขึ้นมีความมั่นใจในการดูแลตนเอง ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง โดยผู้ป่วยเชื่อว่าหากปฏิบัติตนเองตามที่งานส่งเสริมสุขภาพแนะนำอาการแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานลดลง และระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับดีด้วย ข้อเสนอแนะของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อยากให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องและอยากให้แพทย์นัดผู้ป่วยเบาหวานมาตรวจวันละน้อยกว่านี้

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลมหาสารคาม ทำให้ผู้ป่วยมีประสิทธิภาพในการรับรู้และตระหนักต่อการดูแลสุขภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติในการดูแลตนเองที่บ้านได้อย่างดีและส่งผลดีทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

TITLE Implementation Results of Health Promotion Project on Diabetes Patients' Self-Care, Mahasarakham Hospital

AUTHOR Wilaiwan Sakdaraj **DEGREE** M.A.(Social Sciences for Development)

ADVISORS Asst. Prof. Pensri Intarachart   Chairperson
Dr. Rungsun Singhalert   Committee
Mr. Tatchawat Laosuwan   Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2006

ABSTRACT

This Quasi-Experimental research was a two-group pretest-posttest design aiming to study and compare implementation results of the Health Promotion Project for Diabetes Patients at Mahasarakham Hospital regarding the experimental group's knowledge, attitudes toward diabetes, self-care behavior and blood sugar levels as compared with those of the controlled group, who received treatments at the Diabetes Clinic of Mahasarakham Hospital. Subjects for this study were 60 patients divided into 2 groups of 30 each, selected through a simple random sampling from 1,546 diabetes patients with the blood sugar levels above 200 mgs. per deciliter receiving treatments at Mahasarakham Hospital. The instruments used in this study were the Health Information Record, Diabetes Patients Physical Examination Record, General Information Questionnaire, Diabetes Knowledge Test, Attitudes toward Diabetes Test, Self-Care Behavior Test, Blood Sugar Level Record, and Questionnaire on Diabetes Patients' Opinions and Suggestions regarding the Project. Data were

analyzed by using the SPSS for Windows, and the statistics used were percentage, mean, standard deviation, and *t*-test

Findings of the study were as follow:

1. Subjects in the experimental group had a moderate mean of 71.06 for the pre-experiment test of knowledge on diabetes, and the mean of the post-experiment test was 77.73, which was considered a good level. The mean for the pre-experiment attitudes test was 2.66 while the mean of post-experiment attitude was 2.96. The means of the diabetes patients' self-care behavior were 2.53 and 2.96 for pre- and post-experiment tests, respectively; the mean of their pre-experiment sugar blood levels was 252.43, and after the experiment the blood sugar level decreased to a mean of 139.06.

2. After the experiment it was found that the experimental group's knowledge, attitudes, self-care behavior, and blood sugar levels were better and significantly different from those of the controlled group at the .05 level.

3. Regarding subjects' opinions and suggestions after the experiment, it was found that there was an increase in their knowledge on diabetes; they were better aware of diabetes and had confidence in self-care; and they believed that following advice provided by the Health Promotion Project team could reduce complications from diabetes and maintain their blood sugar levels at a good level. They also suggested that there should continuously be health promotion activities, and doctors should make appointments with fewer diabetes patients per day.

It was concluded that the Health Promotion Project for self-care diabetes patients at Mahasarakham Hospital enabled the patients to have efficient sensory perception, be aware of health care, be able to apply knowledge to their self-care practice at home, and thus improve their quality of life.